

Besprekingsverslag

Betreft

Verslag Bijeenkomst Gegevensbeheer Stedelijk Water, Ede, 4 november 2013

Aanwezig

ARCADIS Ruimtelijke Informatie

ARCADIS Ruimtelijke Informatie

BOWA

BOWA

Broks-Messelaar Consultancy

C.I.M. Architects

CROW

Deltares

Dusseldorp Rioolservice

Gemeente Almere

Gemeente Almere

Gemeente Almere

Gemeente Almere

Gemeente Almere

Gemeente Delft

Gemeente Ede

Gemeente Olst-Wijhe

Gemeente Rotterdam

Gemeente Rotterdam

Gemeente Utrecht

Gemeente Zundert

Geonovum

Geonovum

Gisib BV

Gisib BV

GPKL

Grontmij Nederland bv

Grontmij Nederland bv

Grontmij Nederland bv

HydroLogic

Informatiehuis Water

Infra-Plus

Inter Act Industrial Automation b.v.

I-Real B.V.

KING

KING

Kragten BV

Leitec

Ministerie van Defensie DVD

Ministerie van Infrastructuur en Milieu, DG Milieu en IC

Ministerie van Infrastructuur en Milieu, DG Milieu en IC

Moons Ingenieurs

Mous Waterbeheer BV

Movares

Oranjewoud

de heer A. Boogert

de heer D. Welleweerd

de heer P. Rooijmans

de heer R. Grondel

de heer A. Messelaar

de heer M.J. van Koetsveld

de heer R. Stuurman

de heer H. van Veldhuizen

de heer D.G.J. Meijer

de heer A. Hof

de heer J. Louw

de heer J. Vreenegoor

de heer A.C. Schaake

mevrouw M. Lievegoed

de heer J.W.H.M. van der Aa

de heer B. van de Weerd

de heer R. de Rooter

de heer W. van der Vliet

de heer R. Cranen

de heer M. van Bijnen

de heer G. van Goch

de heer R. van de Velde

de heer M. Reuvers

de heer F.J. Uittenbogaart

de heer T. Adolfs

de heer E. van den Boogaard

de heer H. Veldhuis

mevrouw I. Sondag (notulist)

de heer M.J. Vonhof

de heer A.H. Lobbrecht

de heer B. Everwijn

de heer P. Blankestijn

de heer J. Nijhof

de heer P. Haverkamp

de heer F. Terpstra

de heer N. Romijn

de heer J.M.H. van Keeken

de heer M.J. Nederlof

de heer J. de Visser

mevrouw M. van Giezen

de heer R. van Rossem

de heer J. Moons

de heer H. Kriele

de heer D. Schoonderwaldt

de heer F. Zwiers

Oranjewoud
Platform Water Vallei en Eem
Rijkswaterstaat
Riodesk
Riodesk
Royal HaskoningDHV
Snaterse CTM
Stichting RIONED
Stichting RIONED
Stichting RIONED
Stichting RIONED
Stichting RIONED
Stichting RIONED
Stichting RIONED
Sulzer Pumps Wastewater Netherlands BV
Tauw B.V.
Tauw B.V.
Teeuwissen Rioolreiniging
Teeuwissen Rioolreiniging
Unie van Waterschappen
Van den Akker BV
vandervalk+degroot
vandervalk+degroot
Van der Velden Rioleringsbeheer Concerndiensten

Van der Velden Rioleringsbeheer Concerndiensten
Vereniging Afvalbedrijven
Vlario vzw
Wareco
Waternet
Waterschap Vallei en Veluwe
Witteveen+Bos bv
Xylem Water Solutions Nederland BV
YP Telemetry B.V.

de heer I. Soet
mevrouw M. Stronks
de heer J. Bakker
de heer H.E. Kingma
de heer C. Spada
de heer A. Witteborg
de heer C. Snaterse
de heer J.F.M. Gaillard
de heer H. Gastkemper
de heer T. Beenen
de heer R. Hermans
mevrouw J. Holman
de heer C. de Boer
de heer E. Oosterom
de heer G. Dekker
de heer M.W.A. Bakx
de heer J. Ebbelaar
de heer A.A.E.P. Teeuwen
de heer J. Teeuwissen
de heer G. Eilander
de heer M.A.H. van Esch
de heer H.P. van den Akker
de heer A.P.W. Steentjes
de heer L. van der Valk
de heer J.A.W.J. van der Velden
Jonkers
de heer R.N. Wtenweerde
de heer H. van Rijssen
mevrouw W. Francken
de heer S. Geurts van Kessel
de heer A.P. van der Horst
de heer M.S. Brouwer
de heer H.W. Jansen
de heer A. Damme
de heer T. Prins

Afwezig
VPB
Witteveen+Bos bv

De heer J.M. van der Wurf
de heer D. Meijer

Kopie aan

Alle presentaties zijn bijgevoegd en staan op <http://www.riool.net/riool/pages/show-Page.do?instanceid=31&itemid=7821>

1 **Opening**

Hugo Gastkemper, gespreksleider, opent de bijeenkomst door alle aanwezigen welkom te weten. Het is een buitengewoon genoeg om te zien dat een mijlpaal is bereikt bij het ter visie leggen van het Gegevenswoordenboek Stedelijk Water (GWSW).

In blok 1 zal getoond worden wat er tot nu toe gerealiseerd is voor wat betreft het GWSW en het IMSW.

Blok 2: zal gaan over wat we nog verder willen: namelijk een ongestoorde uitwisseling van gegevens. In het Convenant dat vanmiddag getekend gaat worden door meer dan 30 partijen, wordt bevestigd hoe belangrijk het is dat gegevens goed uitgewisseld kunnen worden.

Blok 3 gaat over hoe we verder gaan in een plenair gedeelte.

De heer Romijn, Kwaliteitsinstituut Nederlandse Gemeenten, krijgt als het eerste het woord, omdat hij weg moet. Hij benadrukt hoe belangrijk het is dat zoveel mogelijke individuele gemeenten als samenwerkingsverbanden van gemeenten, het Convenant gaan ondertekenen en zich daarvoor committeren aan de invoering van de open standaarden. KING heeft het Convenant al ondertekend.

2 **Blok 1: Dit is er. Presentatie van inhoud GWSW en IMSW**

2.1 *GWSW door de heer M. Vonhof, Grontmij*

De heer Vonhof laat de opzet en inhoud van het GWSW zien.

Via de RIONED website www.riool.net onder het kopje Producten>> Gegevens Woordenboek Stedelijk Water is de ter visie legging in grote lijnen beschreven van zowel het GWSW als het IMSW. U vindt daar ook overzichten met terminologie, definities en kenmerken van het GWSW.

Op de site www.rioned.name is voor de specialisten een GWSW-browser als download beschikbaar. De Stichting RIONED verstrekt op verzoek een password. Met de browser kunt u zelf overzichten genereren en eigen BIM'en controleren en valideren.

De heer Vonhof verzoekt de aanwezigen om op de websites te kijken, de browser te downloaden en hij ziet reacties graag tegemoet.

Op de vraag of het SUF-SAS ook meegenomen wordt in het project antwoordt de heer Vonhof, dat dit onder de discipline Meten en Monitoren ontwikkeld wordt in de loop van 2014.

Hoe wordt er omgegaan met metadata?

De metadata zijn geïncorporeerd in het model. Het GWSW is een vlottend model voorzien van versiebeheer met de mogelijkheid om ook eigen aanpassingen in metagegevens te doen.

2.2 *Doel en implementatie van IMSW door de heer M. Reuvers, Geonovum*

Het Informatiemodel Stedelijk Water (IMSW) is een geoview op Stedelijk Water. Het is ontstaan vanuit de behoefte van Ruimtelijke Ordening om door de geowereld bediend te worden met behulp van Geo/GML en CAD/Gis. Waar ligt wat en in een taal die de geowereld kent.

De geowereld is geïnspireerd op Europese wetgeving en standaarden zoals NEN3610.

De uitwisseling is van belang voor het uitwisselen met allerlei sectoren zoals GBKN en BAG voor ruimtelijke ontwerpen en bestemmingsplannen.

Momenteel zitten in de backoffice heel veel details, waarvan 150 attributen belangrijk zijn. Het is een simpel model om een IMSW-selectie naar voren te brengen.

Het IMSW ligt in de maanden november en december klaar voor consultatie. Graag uw commentaar naar info@rioned.org.

3 **Blok 2: Dit willen we. Vijf korte presentaties over de toekomst**

3.1 *Toekomstblik vanuit de gemeente Rotterdam door de heer W. van der Vliet, Waterhuishouding Rotterdam*

Het GWSW is nog maar een begin. Net als bij de Toren van Babel heeft het Rioolbeheer ook zijn eigen taal en ideeën. We bereiken daarom nog niet altijd ons doel.

Bovendien is net als bij een ijsberg dat we niet alles zien. Er zijn veel meer mogelijkheden om vorm te geven. Wat kan je, waarom en wat heb je nodig.

We zijn goed in het maken van plannen en het doen van maatregelen, maar niet zo goed in het controleren. Iedereen heeft zijn eigen invulling. Er wordt te veel vanuit het product gedacht maar te weinig vanuit de mensen en het proces.

Het gaat om te komen van product naar proces. Je kunt inspecties doen, metingen en monitoren, maar als je geen conclusies trekt dan kun je beter niets doen. Kleine gemeentes hebben weinig tijd en zijn bezig met producten en niet met de processen.

De heer Gastkemper: Het is dus belangrijk om meer bezig te zijn met processen. Dit vraagt betrokkenheid en de wil om scherp te blijven.

3.2 *Toekomstblik vanuit de samenwerking tussen gemeenten en waterschap door de heer B. van de Weerd, Platform Water en gemeente Ede*

In de samenwerking tussen de gemeenten en waterschappen is het belangrijk om elkaar goed te verstaan. Afgelopen maandag was er een overleg tussen veel bestuurders en mevrouw Karla Peijs. Uit dat overleg kwam naar voren dat we harder en efficiënter moeten werken (20%), maar vooral beter moeten nadenken over nut en noodzaak van investeringen (80%). Dat wil zeggen een investering doen aan de voorkant met goede data. We hebben gegevens en kennis nodig om goede afwegingen te maken. De gegevens moeten worden gevalideerd, kloppen en betrouwbaar zijn. Er zijn mensen nodig die kennis en kunde hebben en die de goede informatie eruit kunnen halen, maar ook de gegevens kunnen bijhouden. De eigen organisatie moet ook goed gestructureerd zijn en werken aan opleiding van mensen.

Dit zijn onmisbare bouwstenen van het Bestuursakkoord Water. Geld verdienen door kennis te bundelen. Gemeenten meer meewerken. Sense of urgency naar voren brengen is een uitermate belangrijk fundament en een noodzaak naar de toekomst toe.

De heer Gastkemper: Het blijkt wel uit uw verhaal dat goede data een fundamentele noodzaak zijn. Er moet nog veel werk verricht worden en wij kunnen uw steun goed gebruiken, vooral bij bestuurlijke belemmeringen. Mogen wij u als een ambassadeur beschouwen?

3.3 *De BGT als katalysator voor standaardisatie door de heer R. van Rossem, Programmamanager BGT, Ministerie van Infrastructuur en Milieu*

Doel van de BGT (Basisregistratie Groot-schalige Topografie) is om een gedetailleerde kaart te maken van Nederland, waar ieder zijn eigen informatie aan toe kan voegen.

Dit leidt tot betere uitwisseling van informatie en is kostenbesparend. Het levert bijvoorbeeld winst op bij rampenbestrijding en belastingfraude.

Inmiddels is de BGT vastgelegd in een wet. Nu is de implementatiefase en in 2016 is de BGT beschikbaar voor het hele land. In 2017 is het gebruik verplicht.

BGT is één grote standaardisatie. Inmiddels is IMGEO2.0 geheel vastgesteld in BGT.

BGT heeft net als het GWSW een objectgerichte benadering.

De GBKN behoort per 1 januari 2016 tot het BGT.

Groenbeheer gebruikt ook de BGT als ondergrond.

Stedelijk water is ook Geo-informatie. Belangrijk om het goed in te richten, dan gaat de implementatie eenvoudiger. Voor de BGT zijn tweemaal internet consultaties gedaan, zeven pilots en die lange weg heeft in het totaal het systeem simpeler en robuuster gemaakt.

De heer Van Rossem geeft de volgende uitgangspunten en aanbevelingen mee:

- Strak sturen met uniforme afspraken
- Bij aanbesteding van standaard bestek, zorgen dat het tot in de kleine lettertjes gelijk is.
- Het risico op fouten wordt dan kleiner.

- Een structuur te hebben van zelfbinding of binding van bovenaf. Dat laatste kan helpen.
- Positieve prikkels voor de achterblijvers. Ze erbij betrekken, maar je er niet door laten beperken.

3.4 *De ontwikkeling van de Conceptenbibliotheek CB-NL door de heer J. Bakker, Bouw Informatie Raad*

In de Bouw Informatie Raad zijn opdrachtgevers en –nemers, ingenieursbureaus, installateurs en architecten vertegenwoordigd.

Een groot probleem tussen opdrachtgevers en opdrachtnemers is het verschil in taal.

Het CB-NL is een centraal gelegen bibliotheek waarbij de verschillen in taal verbonden kunnen worden. Hierbij wordt gebruikgemaakt van een BIM. Door de lijntjes die er zijn tussen de verschillende programma's en organisaties via de CB-NL, kan er beter met elkaar gecommuniceerd worden, omdat de begrippen / definities vastliggen. De taal kan dan in een eigen context gebruikt worden. 80% van de regelgeving uit Europa moet eerst gedefinieerd worden.

Droombeeld is dat iedereen zichzelf centraal mag zetten in zijn eigen wereld en van daaruit met anderen kan communiceren.

Bij de overgang van virtueel naar fysiek bouwen van de BIM zijn er nog veel fouten uitgehaald.

3.5 *Laat data stromen door de heer B. Everwijn, Informatiehuis Water*

De heer Everwijn doet een oproep aan waterbeheerders om data beschikbaar te stellen.

Informatiemodel Stedelijk Water speelt een rol tussen Wat en Hoe.

De Wat-vraag is goed weten welke wetgeving er is.

De Hoe-vraag betreft het implementeren van de standaard.

Goede uitwisseling tussen GWSW, IMSW en Aquo kan leiden tot reductie van kosten in de afvalwaterketen.

Het Centraal College van Deskundigen gaat actualisatieslagen maken bij de goedkeuring van wijzigingen van de datastandaarden en het GWSW kan hierin participeren.

De heer Gastkemper: het gaat primair om zelfbinding en zo nodig binding van bovenaf.

4 **Blok 3: Zo gaan we verder. Invoering en planning**

De heer Gastkemper:

Het convenant ligt er en moet nu geconcretiseerd worden. De invoeringskosten, communicatie en planning zijn met elkaar verbonden. We moeten het met elkaar doen.

Beoogde mijlpalen:

1 januari 2015 GWSW (basis, Rib/Kib) + IMSW gaan gebruikt worden. Er komt een geleidelijke invoering door de softwarebedrijven, beheersystemen en gemeenten.

In september 2014 is de volgende bijeenkomst

Wat willen en waar staan we?

Nog niet alle bedrijven en gemeenten willen mee.

De concrete vraag van RIONED is om lang, aanhoudend en veel te communiceren en het gezamenlijk te doen.

De heer Van de Velde (Geonovum):

Het is belangrijk om een datum en routekaart te kiezen, dat geeft houvast. Op zoek gaan naar grote kracht en commitment vinden. Afspraken maken tot kostenbesparing bij uitvoering.

De standaarden zijn een gereedschapskist om gemeenten op weg te helpen.

Het resultaat is te zien aan de BGT dat nu een landelijke voorziening is. Belangrijk om toepassingen boven gemeentelijk niveau te ondersteunen.

De heer Gastkemper:

De vraag naar open standaarden en gegevensdefinitie hangen niet alleen af van de software- en beheerleveranciers, maar ook van onszelf of vanuit de opdrachtgevers. Wat hebben we nodig?

De heer Soet (Oranjewoud):

Hij is blij met deze ontwikkeling, er wordt veel tijd verdaan met het verzamelen en zoeken van data. Dit levert winst op, maar dat is slecht te kwantificeren. Eenmalig opstaan meervoudig zoeken. Hoe bepaal je dat? Als een hefboom?

De heer Van der Vliet (gemeente Rotterdam):

Wat levert het proces op. Je moet zelf de keuze maken. Er is een stok nodig bij een slecht verhaal.

Hoe maak je het aantrekkelijk voor een kleine gemeente.

Doelstelling van de benchmark faciliteert het gemakkelijker uitlezen van gegevens. In 2016 geldt dit voor de basisgegevens en later volgen de financiële gegevens.

De heer Van der Horst (Waternet):

Het is voor ons Waternet met 18 gemeenten belangrijk dat data goed zijn. We zijn met vier mensen continu bezig met het verwerken van data en revisies. Toch komen data te laat of zijn onjuist.

De heer Gastkemper:

Met de WION moeten gegevens nu binnen 30 dagen verwerkt worden.

De heer Van Rossem (Ministerie van Infrastructuur en Milieu, DG Milieu en IC):

Het is belangrijk dat men door de standaard dezelfde taal spreekt en dat de skills uitgewerkt worden. Wordt de info ook uitgewisseld?

De heer Lobbrecht (HydroLogic):

De informatiestromen binnen gemeentes zijn verschillend. Ze zijn nu gemakkelijker voor leveranciers te verwerken. Levert dit inkoopvoordeel op? En winst bij bestekken?

De heer Van de Velde (Geonovum):

Als het beheerpakket goed is, dan treedt er geen verlies op tussen verschillende applicaties. Zorgen dat het goed blijft.

Ook de data-uitwisseling intern. Het vrije deel van IMGEO is te koppelen aan 3D. Dan heb je drie attributen extra. Die extra data zijn moeilijk te actualiseren.

De heer Van Bijnen (gemeente Utrecht)

In het G4 overleg moet alles wat extra is, ter zake komen.

De heer P. Blankestijn (Infra-Plus):

Gemeenten zijn niet op de hoogte welke gegevens het waterschap nodig heeft aan revisiegegevens. Hoe goed zijn de gegevens en hoe goed blijft de kwaliteit. Is hier over nagedacht?

De heer Gastkemper:

Na de pauze wordt het Convenant getekend. Grote adviesbureaus met beheersystemen als Grontmij en Oranjewoud tekenen wel.

RoyalHaskoning/DHV en Arcadis tekenen vandaag nog niet. Waarom niet? Hoe breed ligt het?

De heer Boogert (Arcadis):

Bij zijn bureau ligt het procedureel. De verantwoordelijkheden zijn aan het verschuiven. De kosten lopen nu voor de baten uit. De standaard is wel nodig, maar nog niet verplicht.

Grote gemeenten zullen wel overgaan, maar kleine gemeenten niet.

Beheer bij kleine gemeenten is anders en er is minder behoefte aan beheer.

Hoe groot is de markt en worden de investeringen eruitgehaald?

De heer Gastkemper:

Juist als kleine gemeente moet je je gegevens op orde hebben.

De heer D. Schoonderwaldt (Movares):

Er is een enorme behoefte om te weten over welk areaal aan gegevens je beschikt? Hoe maak je je keuze? NEN 7672.

Planning datum nodig. Januari 2015 is moeilijk te halen.

De heer Van de Velde (Geonovum):

Laat als gemeente zien wat je doet. De overheid moet standaardiseren. De klant vraagt welke info je hebt. Publiceren van je gegevens voor bestuurders en managers. Daarom snel doen.

De heer Messelaar (Broks-Messelaar Consultancy):

Wat ga je ermee doen? Als je standaardiseert en alles goed voor elkaar hebt dan levert het je betere info op.

De heer Gastkemper:

De markt moet het doen. RIONED legt geen riool aan, maar we kunnen er wel voor zorgen dat iedereen dezelfde taal spreekt. Dit is de ambitie van RIONED. RIONED gaat zelf geen applicaties maken.

Volgende week ligt de visie op assetmanagement ter visie.

De heer Terpstra (KING):

Misschien is het handig om business cases uit te werken voor september 2014 om een concreet resultaat te krijgen.

De heer Moons (Moons Ingenieurs):

In 1993 is het SUF bestand ontstaan en sinds die tijd wordt ook door andere partijen software ontwikkeld. Dat is goed voor de markt.

De heer Kingma (Riodesk):

Er treedt kwaliteitsverbetering op om revisies via het GWSW BIM te verwerken.

5 Samen verder! Ondertekening convenant

De heer Gaillard, voorzitter Stichting RIONED, vindt het een feestelijk moment. Dat een jaar na het hebben over gegevensuitwisseling er nu een convenant ligt voor het GWSW en het IMSW. Het is duidelijk dat er nog veel te doen is. Hij heeft nog veel verschillende reacties en opmerkingen gehoord. Het Convenant is een belangrijke mijlpaal, een begin- en geen eindpunt. Klanten zullen gaan eisen dat bedrijven die gegevensuitwisseling hebben. Het is voor de burgers belangrijk.

We moeten zorgen voor een duurzaam gebruik van de riolering, waarbij grote regenbuien opgevangen kunnen worden en het stedelijk water moet een goede kwaliteit hebben en behouden.

Vervolgens wordt overgegaan tot het ondertekenen van het Convenant met een groene pen, traditie van Stichting RIONED.